Turinys

Pratarmė ... **4**

I skyrius. Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas ... **5**

1 tekstas. Lucijus Anėjus Seneka, „I laiškas“ ... 5
2 tekstas. Juozas Grušas, „Herkus Mantas“ (ištrauka) ... 9
3 tekstas. Vanda Juknaitė, „Baltijos kelio klausimu“ (ištrauka) ... 13
4 tekstas. Vanda Zaborskaitė, „Apie kalbą, tautą, patriotizmą“ (ištrauka) ... 19
5 tekstas. Bitė Vilimaitė, „Rojaus obuoliukai“ (ištrauka) ... 23
6 tekstas. Aidas Marčėnas, „Ten“ ... 28

II skyrius. Rašymas ir teksto kūrimas ... **31**

1 tekstas. Pasakojimas ... 31
2 tekstas. Laiškas ... 35
3 tekstas. Argumentavimo pastraipa ... 38
4 tekstas. Aiškinimas ... 42
5 tekstas. Reklama ... 45
6 tekstas. Straipsnis ... 49

III skyrius. Kalbos pažinimas ... **53**

1 testas ... 53
2 testas ... 57
3 testas ... 61
4 testas ... 64
5 testas ... 68
6 testas ... 71

IV skyrius. Savarankiškos NMPP užduotys ... **75**

1 užduotis ... 75
2 užduotis ... 85
3 užduotis ... 96

Literatūros šaltinių sąrašas ... 111
Iliustracijų šaltinių sąrašas ... 112

5 TEKSTAS

Bitė Vilimaitė

Rojaus obuoliukai

(ištrauka)

Sidabrinis varpelis

– Mes čia gyvensime.

Mergaitė sėdėjo tarp ryšulių. Jie, kiek pamena, vis keliaudavo, tėvas dažnai keldavosi iš vienos vietos į kitą. Mergaitė jam nebuvo našta – ne, Elzė buvo jo brangiausia, rečiausia gėlė, saugoma nuo gyvenimo vėjų. Motina buvo mirusi. Mergaitė ją prisiminė: kartą ji verkė, ir mažoji pirštuku sekė ašarą visą ilgą kelią per skruostą iki smakro. Buvo išlikęs atmintyje ir kitas vaizdas: motinai labai linksma, o jos krūtinė kilnojasi nuo spurdančio juoko.

Motina mirė po operacijos, Elzė prisiminė telefono skambutį ankstyvą rytą. Tėvas šaukė į ragelį: „Kaip? Kada?“ Jis nusigręžė nuo mergaitės, bet Elzė priėjo ir atsistojo jam prieš akis.

Prabėgo keleri metai. Jie apvažiavo daug vietų. Pasitaikydavo namų su sodais ir vandentiekiu, mūrinių ir medinių; ežerai, upės – čia pat. Tačiau tai vis būdavo ne jų vieta.

Čia buvo sodas, senas ir sulaukėjęs, ir didžiulis rojaus obuoliukų medis – bene svarbiausia priežastis, dėl kurios jiedu pasirinko šią vietą. Mergaitė dar niekad nebuvo mačiusi rojaus obuoliukų. Tėvas, grįžęs iš darbo, išvirs jų su cukraus sirupu, o dabar reikia tvarkytis, išimti ir sustatyti indus, pašluoti grindis, sukabinėti drabužius.

Mergaitė liko viena ir naršė po ryšulius kaip prityrusi čigonėlė. Paskui ji išėjo apžiūrėti sodybos.

<…>

Čia pat buvo giria. Tik mažas keliukas skyrė sodybą nuo pušų, ir buvo matyti šernų išraustos samanos. Mergaitė žiūrėjo į daržą. Aukštumėlėj pūpsojo kopūstų galvos ir geltoni moliūgai – tokie dideli, kad ant jų buvo galima atsisėsti. Rugpjūčio pabaigos paukščiai pralėkė virš daržo, didžiulis, nežinomas būrys. Mergaitė staiga pajuto vasaros pabaigą. Jai teks dirbti darže, tėvas neleis žūti derliui. Ji nusiskynė astrų, nasturtų, kardelių – raudonų ir rausvų, – jau stovėjo su pilnu glėbiu, kai pamatė, ne, pirmiau išgirdo varpelio garsus, tik paskui pamatė žmogų. Jis ėjo keleliu pagal mišką, atkėlė vartelius ir artinosi – din din din, din din din. Be galo gražiai ir jautriai skambėjo varpelis to žmogaus rankoje. Verta aprašyti, kaip jis atrodė – tikras bėdžius[4], nusidirbęs, persikreipusia nugara. Jo drabužiai Elzei priminė apsamanojusią obels žievę. Jis buvo praplikęs, labai liesas, mažos balkšvos akys atspindėjo protą, ne suktumą ar nuolankumą.

Mergaitė stovėjo ant slenksčio, ir taip jie susitiko, ir vėliau abu saviškai niekada neužmiršo to susitikimo, daug kartų prisiminė, iš naujo išgyveno pirmo pokalbio paprastumą, keistumą ir žavesį.

<…>

Žmogus atsisėdo ant suoliuko tarp gėlių. Kvepėjo žeme. Sidabrinį varpelį jis laikė rankose, mergaitė matė virpančią šerdį – lyg mažo vaiko liežuvėlį – ir tą akimirką pasijuto nenorinti apvilti to žmogaus. Ji tylėjo, pašė savo darželį, jos antakiai tarpunosėje buvo suaugę į vieną tamsų brūkšnį – nelyginant siaurą kelią nuo miško iki sodybos.

– Aha, aha, – žmogus išsiblaškęs dairėsi. Paskui prisiminė, kokiu reikalu yra atėjęs, ir ėmė gyvai kalbėti: – Ką daryti, kai žmogų ištinka bėda? Ką daryti, aš klausiu, kai kolektyvo narį ištinka bėda?.. Sudega namai ar, sakykim, krinta gyvulys?.. Na?

– Sudega namai? – apstulbo mergaitė.

---

[4] Bėdžius – vargšas, nelaimingasis.

– Ne, šį kartą, sakykim, krito gyvulys. – Jis žiūrėjo į mergaitę iš šono lyg atsigėręs paukštis. – Žmogus eina per žmones ir prašo pagalbos… Pi-ni-gų… Jis nori nusipirkti naują gyvulį, kurį žada taip prižiūrėti, kad jis jau nebekristų, būtų sveikas, švarus, pašertas…

Mergaitė suraukė kaktą.

– O… tas gyvulys – kas?

– Karvė.

– O ji buvo apdrausta?

Žmogus atsakė su paniekos grimasa:

– Kam reikia gyvuliui popierių!

– A… – Mergaitė pašė dirželį.

Ateivis leido jai apsispręsti, gink Dieve, jis nieko nereikalavo. Jis palaukė, kol Elzė įėjo vidun ir išnešė keletą banknotų. Žmogaus akys sudrėko nuo ašarų, mergaitė užkariavo jo širdį, nesvarbu, kieno ji duktė. Laimė turėti kaimynystėje tokį žmogų. Jis jai paliko varpelį. Jei bėda ar kas, tegu tik paskambina, jis bemat prisistatys. Jo namai už kalniuko, virykla kieme, jeigu vėjas atneš iki jos gardžių kvapų, tegu žino, kepama ir jos daliai, mažam mielam žmogui su antakiais kaip tiesus kelias…

<…>

Mergaitė išpuošė kambarius gėlėmis ir raudonais vijokliais, sustatė indus į spinteles. Rudenio saulė kyštelėjo savo spindulius pro langą ir paglostė mergaitės galvą.

Klausimai ir užduotys

5.1. **Kokia motina išlikusi Elzės prisiminimuose? Pažymėkite teisingą atsakymą.** *1 taškas*

- ○ Verkianti ir besijuokianti
- ○ Serganti ir verkianti
- ○ Besišypsanti ir dainuojanti
- ○ Besijuokianti ir dirbanti

Surinkau _____ tšk.

5.2. **Nurodykite, kur ir kada vyksta ištraukos veiksmas. Remdamiesi tekstu, pagrįskite savo pasirinkimą.** *4 taškai*

_____

_____

_____

Surinkau _____ tšk.

5.3. **Kodėl Elzė su tėvu dažnai keisdavo gyvenamąją vietą?** *1 taškas*

_____

_____

Surinkau _____ tšk.

5.4. **Raskite ir išrašykite citatą, paaiškinančią priežastį, dėl kurios tėvas ir Elzė pasirinko būtent šią sodybą.** *1 taškas*

_____

_____

_____

Surinkau _____ tšk.

5.5. **Kokios teksto detalės rodo artimą Elzės ir tėvo ryšį? Atsakymą pagrįskite dviem pavyzdžiais iš teksto.** *2 taškai*

_____

_____

_____

_____

Surinkau _____ tšk.

5.6. **Nurodykite, kokios kalbinės raiškos priemonės pavartotos lentelėje pateiktose citatose.** *4 taškai, po 0,5 taško*

Citata	Kalbinės raiškos priemonė
„Elzė buvo jo brangiausia, rečiausia gėlė“	
„Jis ėjo keleliu pagal mišką, atkėlė vartelius ir artinosi – din din din, din din din.“	
„mergaitė užkariavo jo širdį“	
„Rudenio saulė kyštelėjo savo spindulius pro langą ir paglostė mergaitės galvą.“	

Surinkau _____ tšk.

5.7. **Kas yra teksto pasakotojas? Remdamiesi tekstu, dviem argumentais pagrįskite savo pasirinkimą.** *3 taškai*

_____

_____

_____

Surinkau _____ tšk.

5.8. **Lentelėje nurodykite tris Elzės savybes. Atsakymą pagrįskite citatomis.** *6 taškai*

Elzės savybė	Citata

Surinkau ____ tšk.

5.9. **Kodėl, Elzei davus keletą banknotų, žmogaus akys sudrėko nuo ašarų? Užbaikite sakinį savais žodžiais.** *1 taškas*

Žmogaus akys sudrėko nuo ašarų, nes _____

_____

_____

Surinkau ____ tšk.

5.10. **Kokia Elzės vertybė išryškėja susitikus su žmogumi? Remdamiesi tekstu, pagrįskite savo atsakymą.** *2 taškai*

_____

_____

_____

_____

Surinkau ____ tšk.

5.11. **Kokią simbolinę prasmę kūrinyje įgyja sidabrinis varpelis? Pažymėkite tinkamiausią atsakymą. Remdamiesi tekstu, pagrįskite pasirinkimą.** *2 taškai*

- ○ Bendruomeniškumo ir pagalbos kitam simbolis.
- ○ Elzės vaikystės ir svajonių simbolis.
- ○ Naujo gyvenimo pradžios simbolis.
- ○ Kaimo tradicijų ir senų papročių simbolis.

_____

_____

_____

Surinkau ____ tšk.

5.12. **Kuris teksto tipas dominuoja ištraukoje? Pažymėkite tinkamiausią atsakymą. Remdamiesi tekstu, pagrįskite pasirinkimą.** *2 taškai*

- ○ Aprašymas
- ○ Pasakojimas
- ○ Aiškinimas
- ○ Samprotavimas

_____

_____

_____

Surinkau _____ tšk.

5.13. **Suformuluokite teksto temą ir pagrindinę mintį.** *2 taškai*

Tema _____

Pagrindinė mintis _____

_____

Surinkau _____ tšk.

5.14. **Kuriai literatūros rūšiai priskirtumėte ištrauką? Atsakymą pagrįskite dviem argumentais.** *3 taškai*

_____

_____

_____

_____

Surinkau _____ tšk.

Iš 34 taškų surinkau _____ .

Pasiekimų lygis	Nepatenkinamas			Slenkstinis	Patenkinamas		Pagrindinis		Aukštesnysis	
Taškai	0–5	6–8	9–11	12–15	16–18	19–22	23–25	26–28	29–32	33–34
Pažymys	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

3 UŽDUOTIS

Skaitymas, teksto supratimas ir literatūros bei kultūros pažinimas

Atidžiai perskaitykite tekstus ir atlikite užduotis.

Pirmas tekstas

Petras Tarasenka

Perkūno šventykloje

(ištrauka)

5. Kernavė – Lietuvos Troja

Kernavę tikrai Lietuvos Trojos vardu galima pavadinti, nes vargu ar yra Lietuvoje kuri nors kita senovinė vieta, kuriai tiktų šis pavadinimas. Nemaža Lietuvoje yra išdidžių piliakalnių, kurie tos vietos reikšmingąją praeitį parodo. Bet toji praeitis jau seniai pamiršta, ir tik pasakojami apie kai kuriuos piliakalnius padavimai vieną kitą jų praeities bruožą mums primena. Daug dar tebėra garsių senovės miestų ir miestelių, kurie ir šiandien dar lieka gyvais tradiciniais krašto kultūriniais centrais, nors nauji jų pastatai uždengia dar užsilikusias kuklias senovės liekanas. Kas kita yra Kernavėje. Nors čia dar ir randame negausią sodybą, kuri tą garsųjį senovėje pavadinimą iki mūsų dienų išlaikė, bet ji jau seniai prarado bet kokią reikšmę kultūriniame krašto gyvenime. Ir tik sunykusios jos senovės liekanos, dar gyvi jų pavadinimai ir daugelis istorinių pastabų parodo Kernavės reikšmę praeityje. Tuo Kernavė gal kiek ir skiriasi nuo garsiosios graikų Trojos, kuri istorinių pastabų nebuvo sulaukusi, bet jų likimas vienodas. Kaip ir Homero apdainuotoje Trojoje, taip ir mūsų Kernavėje senovėje gyvenimas žydėjo. Aukštos jų pilių sienos ir bokštai kilo, gausios minios jų aikštėse ūžė, garsūs tautos karžygiai aukštai jų garbę kėlė. Baisios kovos ties jų sienomis siautė, linksmų puotų garsai toli skambėjo, karštai šventyklose kriviai ir žyniai dievų palaiminimo maldavo, skaisčios gražuolės skambias dainas dainavo.

Amžiai slinko… Ir lyg sapne išnyko sienos ir rūmai, ir garsūs tautos vadai, narsūs karžygiai, pamaldūs kriviai ir skaisčios gražuolės. Garsiosios graikų Trojos vietoje, Gisarliko upelio slėnyje, Mažojoje Azijoje, vien tik užmirštas piliakalnis riogsojo, apie kurį niekas ir manyte nemanė, kad tai garsiosios Trojos vieta. Tik tyrinėtojas Šlimanas Trojos istorinę vietą priminė, ir atgijo užmiršti jos vaizdai. Mūsų Kernavė dar nesulaukė visa širdimi jos praeitį pamilusio tyrinėtojo. Bet jau ir dabar Kernavės senovės liekanos daug ką pasako smalsiam jos lankytojui. O jų čia nemaža. Prie aukštų Neries krantų prisiglaudęs paslaptingas piliakalnis tūno, šalia jo smėlingi apylinkės laukai kiekviename žingsnyje kurį nors praeities bruožą parodo, o apylinkės pušynuose tyliai rymo daugybė milžinkapių – pilkapių.

Garsi buvo Kernavė praeityje, o dabar – tik kuklus lietuviškas bažnytkaimis. Bažnyčia, klebonija, mokykla, viena kita maža krautuvėlė ir kelios pasenusios ūkininkų trobelės. Atrodo, kad dar ir dabar, kada atgimusioje Lietuvoje visur matyti gyvumas, pažanga, Kernavėje tebevyksta jos nykimas. Būdama atskirta nuo jaunesniojo savo brolio Vilniaus, Kernavė merdi.

Pagaliau mokslininkai su Vytautu persikėlė per Nerį ir įžengė į Kernavės laukus. Nekantraudami pasiekė jie Kernavę, kad čia pagaliau išaiškintų Načiūnų akmenyje atrasto užrašo paslaptį, surastų ir ištirtų dievo Perkūno šventyklą, aptiktų daugiau „Mortaus – dievų tarno“ pėdsakų ir galutinai nustatytų senovės lietuvių originaliosios rašybos buvimą.

Pasiekę Kernavę, mokslininkai, manydami čia ilgiau užtrukti su savo tyrinėjimais, ieškojo ramios buveinės, kurią netrukus ir surado.

– Koks mažas ir niūrus bažnytkaimis, – skaudančia širdimi pastebėjo Vytautas. – Jį matydamas, tiesiog nenoriu tikėti, kad Kernavės praeitis buvo garsi ir didinga.

– Šis tamstos abejojimas visiškai suprantamas, nes apie Kernavę, be vienos kitos istorinės pastabos, daugiau nieko greičiausiai nesi girdėjęs? – paklausė profesorius.

– Iš tikrųjų taip yra! – atsakė Vytautas, – labai mažai žinau apie Kernavę, o labai norėčiau daugiau apie jos praeitį išgirsti.

– Svarbų vaidmenį praeityje mūsų tautos gyvenime suvaidino Kernavė, – pradėjo aiškinti profesorius. – Kernavė yra Lietuvos valstybingumo lopšys. Čia gimė, brendo ir buvo įkūnyta Lietuvos valstybės kūrimo idėja. Ši idėja per amžius lietuvių tautą garbės keliais vedė. Tik dėl jos vėl buvo sukurta Lietuvos valstybė, sugrąžinta senoji tautos garbė, ir galime dabar naujos laisvos Lietuvos gyvenimu džiaugtis.

1. **Kodėl Kernavė gali būti vadinama Lietuvos Troja? Pažymėkite teisingą atsakymą.** *1 taškas*

- ○ Nes joje išliko daugiausia Viduramžių pastatų.
- ○ Nes tai išskirtinė senovinė vieta, kurios reikšminga praeitis ypač ryškiai atsispindi iki šių dienų.
- ○ Nes ji yra didžiausias Lietuvos miestas.
- ○ Nes apie ją sukurta daugiausia padavimų.

Surinkau ____ tšk.

2. **Ką pasakotojas nori pasakyti apie daugelį Lietuvos senovinių vietų? Pažymėkite teisingą atsakymą.** *1 taškas*

- ○ Jų praeitis žmonėms vis dar gerai žinoma.
- ○ Senieji miestai ir piliakalniai išliko nepakitę iki mūsų dienų.
- ○ Reikšmingą jų praeitį dažnai primena tik padavimai arba negausios senovės liekanos.
- ○ Senoviniai miestai nebeturi jokios kultūrinės reikšmės.

Surinkau ____ tšk.

3. **Kuo Kernavė skiriasi nuo kitų senovinių Lietuvos vietų? Pažymėkite teisingą atsakymą.** *1 taškas*

- ○ Ji iki šių dienų išliko svarbus kultūrinis centras.
- ○ Joje nebeliko jokių senovės pėdsakų.
- ○ Senasis jos vardas išliko, tačiau pati vietovė jau seniai prarado kultūrinę reikšmę.
- ○ Apie jos praeitį nėra išlikę jokių istorinių žinių.

Surinkau ____ tšk.

Antras tekstas

19. **Kuris pirmo teksto teiginys geriausiai paaiškina plakato šūkį „Spalvinga praeitis“? Pažymėkite teisingą atsakymą.** *1 taškas*

- ○ „Kernavė merdi.“
- ○ „Tik sunykusios jos senovės liekanos parodo Kernavės reikšmę praeityje.“
- ○ „Kaip ir Homero apdainuotoje Trojoje, taip ir mūsų Kernavėje senovėje gyvenimas žydėjo.“
- ○ „Kernavė yra kuklus lietuviškas bažnytkaimis.“

Surinkau ____ tšk.

20. **Koks bendras abiejų tekstų tikslas? Pažymėkite teisingą atsakymą.** *1 taškas*

- ○ Supažindinti su Kernavės gamta.
- ○ Papasakoti apie mokslininkų darbą.
- ○ Atkreipti dėmesį į Kernavės istorinę vertę ir skatinti ja domėtis.
- ○ Aprašyti šiuolaikinį gyvenimą Kernavėje.

Surinkau ____ tšk.

21. **Kuo pirmas tekstas skiriasi nuo antrojo? Pažymėkite du teisingus atsakymus.** *2 taškai*

- ☐ Pirmame tekste vyrauja pasakojimas, o antrajame – vaizdas ir trumpi informaciniai užrašai.
- ☐ Pirmame tekste vyrauja vaizdas ir trumpi informaciniai užrašai, o antrajame – pasakojimas.
- ☐ Pirmas tekstas kviečia dalyvauti renginyje, o antrasis supažindina su spalvinga Kernavės praeitimi.
- ☐ Pirmas tekstas supažindina su Kernavės praeitimi, o antrasis kviečia dalyvauti renginyje.

Surinkau ____ tšk.

22. **Kaip plakatas papildo pirmame tekste pateiktą informaciją? Pažymėkite teisingą atsakymą.** *1 taškas*

- ○ Pateikia daugiau istorinių faktų apie Kernavės valdovus.
- ○ Parodo, kad ir šiandien žmonės domisi Kernavės istorija ir kultūros paveldu.
- ○ Pasakoja apie profesoriaus ir Vytauto kelionę.

Surinkau _____ tšk.

Iš 27 taškų surinkau _____.

Rašymas ir teksto kūrimas

23. **Remdamiesi pirmu tekstu apie Kernavę, linijomis sujunkite sakinius su pastraipos dalimis.** *5 taškai*

Kernavė lyginama su Troja, nes jos didingą praeitį liudija senovės liekanos.	Teiginys
Kernavės praeitis vis dar tyrinėjama, nes joje slypi daug istorinių paslapčių.	Pirmasis argumentas
Todėl Kernavė turi ypatingą reikšmę Lietuvos istorijai ir valstybingumui.	Antrasis argumentas
Ji vadinama Lietuvos valstybingumo lopšiu.	Trečiasis argumentas
Kernavė yra viena svarbiausių Lietuvos istorinių vietų.	Dalinė išvada

Iš 5 taškų surinkau _____.

Kalbos pažinimas

24. **Įrašykite praleistas raides.** *10 taškų*

Mailius nuslėpė š___ nuostabų savo atradimą. Gerai žinodamas savo šefo profesoriaus nusistatymą dėl originalių senovės lietuvių rašt___ženklių, Mailius jautė, kad vienos Mortaus ap___rankės tam klausimui išspr___sti dar maža, kad dar trūksta kitų duomenų. Dar reik___ vieno kito panašaus rašto pavy___džio. U___sideg___s ___škojo Mailius naujų duomenų, norėdamas jais ___tikinti seną profesorių.

(*Pagal Petrą Tarasenką*)

Surinkau _____ tšk.

25. Kiekvienoje eilutėje pažymėkite du taisyklingai parašytus tarptautinius žodžius.

10 taškų

1.	☐ Auditorija	☐ Radia	☐ Simfonija	☐ Kurijozas
2.	☐ Kompiuteris	☐ Biblijoteka	☐ Olimpiada	☐ Klijentas
3.	☐ Archainis	☐ Tradicija	☐ Studia	☐ Akademija
4.	☐ Antibijotikai	☐ Medalijonas	☐ Aukcionas	☐ Radiacija
5.	☐ Jubiliatas	☐ Diferenciuoti	☐ Jubiliejus	☐ Miliardas

Surinkau _____ tšk.

26. Pažymėkite žodį, kurio nurodyta žodžio dalis paryškinta.

5 taškai

Paryškintas priešdėlis	○ **Y**da	○ **Į**rašas	○ **I**dėja
Paryškinta šaknis	○ **Są**siuvinis	○ **Saman**otas	○ **San**dauga
Paryškinta priesaga	○ Brang**enybė**	○ Brang**ak**menis	○ **Bran**gus
Paryškinta galūnė	○ Balt**ąją**	○ Balt**in**iai	○ Balt**aĩ**
Paryškinta jungiamoji balsė	○ Pl**ia**žas	○ Važ**ia**vimas	○ Devyn**ia**sdešimt

Surinkau _____ tšk.

27. Iš pateikto teksto paryškintų žodžių išrinkite penkis žodžius, atitinkančius eilutėse nurodytus gramatinius požymius, ir įrašykite juos į tam skirtas vietas.

5 taškai

Sugrįžęs iš profesoriaus, **jaunasis** mokslininkas visada ilgai **negalėdavo** nusiraminti. **Valandomis** žingsniuodavo savo **kambaryje**, **galvodamas** apie priešingus profesoriaus **tvirtinimus** ir apie **savo gilius įsitikinimus**.

(*Petras Tarasenka*)

_____ – daikt., bendr., vyr. g., vns., Vt.

_____ – įv., sangrąž., vns., K.

_____ – būdv., įvardž. f., vyr. g., vns., V.

_____ – veiksm., ties. n., būt. d. l., vns., 3 asm.

_____ – pusdal., vyr. g., vns.

Surinkau _____ tšk.

28. Paaiškinkite skaitmenimis pažymėtus skyrybos ženklus. Iš pateiktų variantų išrinkite teisingą atsakymą ir įrašykite į lentelę.

5 taškai

1. – O ką,[1] gerbiamas profesoriau,[1] manote apie lietuvių liaudies ornamentus? 2. Be abejo, įvairūs nežinomi kūrėjai,[2] puošdami įvairius savo dirbinius ornamentais,[2] reikšdavo jais ne vien tik kurį nors estetinį pojūtį, bet ir grynai savo individualius sielos išgyvenimus. 3. Kiekvienoje ornamentuotoje kultuvėje,[3] rankšluostinėje,[3] verpsties lentelėje ir kituose daiktuose mes ne vien

tik tam tikro estetinio pojūčio reiškinį matome, bet gyvai jaučiame ir tuos nepasakytus žodžius bei mintis, kurias kūrėjas norėjo išreikšti. 4. Tai gal savotiškas savo mintims reikšti būdas, kuris remiasi giliai apgalvota ir nusistovėjusia sistema,[4] bet tik kol kas tos sistemos pradų negaliu surasti, – nerimavo Mailius,[5] karštas tautinės lietuvių kultūros savarankiškumo gynėjas.

(*Petras Tarasenka*)

A Vienarūšės sakinio dalys
B Kreipinys
C Priedėlis
D Išplėstinė pusdalyvinė aplinkybė
E Sudėtinio sakinio dėmenys

Skyrybos ženklo numeris	1	2	3	4	5
Atsakymas					

Surinkau ____ tšk.

29. Pabraukite skliaustuose parašytą taisyklingos darybos žodį.

5 taškai

1. Visos (kubiko, kubo) kraštinės yra lygios. 2. Nusipirkome vaisių (sulčiaspaudę, išspaudėją). 3. Skalbdama visada naudoju kvapnų vandens (minkštintoją, minkštiklį). 4. Liekantys (žiemoti, žiemavoti) paukščiai mėgsta apsigyventi šalia sodybų, parkų ir miškų, kur lengva rasti maisto. 5. Į naują butą atsikraustė maloni (kaimynė, kaimynka).

Surinkau ____ tšk.

30. Pabraukite skliaustuose parašytą taisyklingą žodžio linksnio formą.

10 taškų

1. Po karštos dienos atsirado (debesys, debesų).
2. Į mūsų mokyklą dažnai atvyksta (svečių, svečiai) iš įvairių Europos šalių.
3. Prašau man atnešti (dvi juodas kavas, du juodos kavos).
4. Mokiniai, ilgai diskutuodami klasėje, priėjo (prie bendro sprendimo, bendro sprendimo), kad projektą geriausia organizuoti pavasarį.
5. Gerai, jei tavo darbai atitinka (žodžiams, žodžius).
6. Mūsų mokykloje daug dėmesio kreipiama (į tiksliuosius mokslus, tiksliesiems mokslams).
7. Žinau, kad jūsų sūnus (blogam elgesiui, į blogą elgesį) nelinkęs.
8. Pavasaris Vido sielą pripildė (meile, meilės).
9. Vairuotojai dažnai viršija leistiną greitį, (to pasėkoje, dėl to) įvyksta avarijų.
10. Tikriausiai žmogui būti (drąsiam, drąsiu) lengva, bet sunkiau išlikti (sąžiningam, sąžiningu).

Surinkau ____ tšk.

31. **Pabraukite skliaustuose parašytą taisyklingai vartojamą žodį.** *5 taškai*

1. (Atsižvelgiant, atsižvelgdamas) į susidariusią sudėtingą situaciją, patariu imtis skubių priemonių. 2. Netaisyklingai parašytas (tariamos, tariamosios) nuosakos veiksmažodis. 3. Veido odos paviršiuje matyti (išplėsti, išsiplėtę) kapiliarai. 4. Po ligos Indrės imuninė sistema (susilpnėjusi, susilpninta). 5. (Važiuojant, važiuodamas) dviračiu, būtina dėvėti šalmą.

Surinkau _____ tšk.

32. **Raskite neteiktinas svetimybes ir linijomis sujunkite su taisyklingais atitikmenimis.** *5 taškai*

bosas	nevykėlis
faktas	rėmėjas
feikas	šlepetės
šansas	suvožtinis
lūzeris	melagystė
sponsorius	
asmenukė	
burgeris	
programišius	
tapkės	

Surinkau _____ tšk.

Iš 60 taškų surinkau _____.

Iš 92 taškų už savarankišką NMPP užduotį surinkau _____.

Pasiekimų lygis	Nepatenkinamas			Slenkstinis	Patenkinamas		Pagrindinis		Aukštesnysis	
Taškai	0–13	14–22	23–32	33–41	42–50	51–59	60–68	69–78	79–87	88–92
Pažymys	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10